

Kiadóhivatal:
Kaposvár, Irányi D.-u. 14.
Ide czimsendők
az előfizetést pénzek.
Hirdetések és nyilvántá-
róköltségek:

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre . 8 kor
Félévre . 4
Negyedévre . 2
Egyes szám ára: 20 fill.

SOMOGYI UJSÁG

Szerkesztőség:
Kaposvár, Irányi D.-u. 14.
Ide küldendő a lap
szellemi részét illető minden
közlemény.
Dírmunkák küldé-
ményt nem fogadjuk el.
Kéziratokat vissza
nem adunk.

MEGYEI és HELYI-ÉRDEKŰ VEGYES TARTALMU HETILAP

A »Kaposvári Iparoskör« hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint egyszer: KEDDEN.

Felelős szerkesztő és kiadó: Poór Sándor. Főmunkatárs: Dr. Obetkó Károly.

Összeférhetetlenség a vidéken.

Közéletünk egy súlyos bajára akarunk e helyen rámutatni. A czim megmondja, miről van szó. Aktuális a kérdést a nagy politikai összeférhetetlenségi viharok tették, melyek meggyőzték bennünket arról, hogy még nagyon sok elfojtott parázs ég a Sándor utczai palotában.

Mig az országos vezérő férfiák összeférhetetlenségét Kárpátoktól Adriáig mindenütt bizonyos fókuszvonalakkal meghányják-vetik, azon összeférhetetlenségek előtt, melyek az ország közönségét közvetlenül érintik, melyek szemünk láttára, szomszédaink és polgártársaink közreműködésével történnek, önkéntelenül szemet hunyunk. Elég soká voltunk vakok, s úgy hiszünk, itt az ideje annak, hogy kinyissuk a szemünket.

Ne higgye senki, hogy bennünk személyi motivumok vezetnek e cikk megírásánál. Az intenczió, mely kezünkbe adja a tollat: valóban az általános érdek, első sorban a kis emberek érdeke, akiknek nincs alkalmuk a fórumon szerepelni. Általánosságban szólunk e kérdéshez, ismerjük a kérdés kényes természetét s tudjuk, hogy ha durva kézzel bolygatnók meg, talán többkárt csinálnánk vele, mint hasznót.

Minden alkalommal megújuló jelenség az, hogy tekintélyes tehetős férfiak, vagy akik az illetékes körökkel személyi összeköttetésben vannak, ezt az előnyt a közmunkákban vállalkozás útján való létesítésénél kiaknázzák. De kiaknázzák ezt az előnyt — sajnos — elég gyakran akkor is, midőn elvállalt kötelezettségüknek eleget téve, a vállalatból minél nagyobb hasznót akarnak maguknak biztosítani.

Megesik példának okáért, hogy a város, a község vagy egyéb közha-

tóság középítkezésre hirdet nyilvános árlejtést, amint azt a törvény megkívánja. S beérkeznek ajánlatok az ország minden részéből. S bizony ritka eset az, hogy vidéki ember nyerve el a munkát, akinek az illető városban sem befolyása, sem összeköttetése sincsen. És megesik nem egyszer, hogy a végrehajtott közmunkával nem vagyunk megelégedve, hiányokat, bizalmunkkal való visszaéléseket tapasztalunk a helyi vállalkozó részéről. Persze, akkor már többnyire későn van, az intéző körök, minthogy odavonulnak a tények egy ügyet, inkább hallgatnak róla. Elmulik egy-két rövid esztendő, néha csak egy-két hónap és a középület, melyet fényes ünnepélyességgel, a vállalkozó éltetésével adtunk át hivatásának, roskadozni, repedezni, süllyedni kezd. S fölhangzik a vészkiáltás:

— Ki a felelős?

Amire legtöbbször ez a válasz:

— Senki.

T Á R C Z A.

Virágillat és köszénfűst.

— A »Somogyi Ujság« eredeti tárczája. —

Ott kezdődik a történet abban a jözséfvárosi kis utczában. Szürke, egyhangú csöndes kis utca ez. A szürkesége kiellen, az egyhangúsága unalmas, a csöndje nyomasztó. Csupa apró, régi földszintes házak vannak benne. És egyforma mindig. Évek hosszú sora suhán el, nem történik semmi. A nagy városban alig ismerik a kis utcát. Lakói is örökké ugyanazok, jelentéktelen szürke emberek a világok nem terjed túl a kis utcán, a hol mindig csönd van. Némi változatosságot csak az a néhány szegény jogász hoz ide, a ki alhérlében lakik a kis utca szegény embereinél. Egyszóval nagyon, de nagyon szürke a kis utca...

Az egyik üdött-kopott ház ablakán szomorú ember bámul ki az örök szürkeségbe. Bujdosó Tamás volt városi főpénztáros ur. Tíz esztendővel lakott először a kis utcában nyolcz forintos hónapos szobában. És most egy órája ismét itt lakik. Nézi, nézi a rég látott utcát. Nem változott itt semmi. De mégis a szemé megakad a szemközti ház egyik ablakán. Sűrű, fekete füst tölt ki rajta, ez az ablak pedig de más

volt valaha. Szép virágos volt, rezedá, jázmin, szegfű, viola küldte át hozzá onnan édes illatát.

Ki hitte volna, hogy valaha köszénfűst lesz a virágillatból? Ki hitte volna hogy...

Bujdosó Tamás busan lehajtja fejét s gondolatai visszaszálnak a virágillat idejére. Tíz esztendővel ezelőtt a szemközti házban, ahol most kovács műhely van, lakott egy bájos tizenhatéves szőszke lány, Molna uramnak a paszományosnak a leánya. Ő virágozta föl az ablakot s megöntözte virágait minden reggel, épen a mikor Bujdosó Tamás kipillantott az ablakán. Hosszu ideig csak a szemük beszélt. Egyszer aztán Tamás megszólította a leányt, ki varrni járt valahova be Lipót-városba. Ettől kezdve mindig kísérgelte este, reggel. Tizenhat év, huszonekét év. Tavasz volt akkor, bimbózott a virág. Így kezdődött a szerelmük.

A kis utca szürkeségébe mintha oda szállt volna az édes, álomba ringó póezis egy rózsaszínű fellege: ha kart karba öltve, andalogva végig mentek, ha a leány hajnal hasadáskor, virágos ablakában dalolt, ha a fiu megállva azelőtt az ablak előtt, egy szál virágot kapott a gomblyukába.

A kis utca lakói pedig beszélték sokat. Olyasmint, amire a jogasgyerek és a varróleány nem is gondolt, hogy hát majd

évek múlva milyen szép egy pár lesz belőlük. Ők nem gondoltak arra, hogy mi lesz évek múlva, csak éltek a szerelmüknek, és nem tudták, hogy ez olyan mulandó, mint a tavasz, a melynek gyöngéd virágait gyümölcscsé érleli vagy elperzselli a nyár...

Másfél esztendeig tartott. Egy szomorú őszi napon hiába várta a leányt a varróleány kapuja előtt Bujdosó Tamás. Nem jött. Estefelé jött egy levél. Azt írta a leány, hogy ne keresse, ne kutassa. Elment Majd egykor visszatér, ragyogóan gazdagon és boldoggá teszi őt. Kisült aztán az egész dolog. Egy igen igen gazdag és nagy ur meglátta a leányt, és hallotta énekelni. Azt mondta neki, hogy majd pártul fogja, mert tehetsége van a színpadra. Nagy művésznőt csinál belőle, a kinek lábál előtt hódol majd az egész világ. A kis varróleány fejét elsédítették a káprázatos ígéretek, a fényes fogat, a sok pénz. Arra gondolt, hogy boldoggá teszi a szülőt is, meg majd Tamást is, ha mindez meglesz. Hallgatott a csábító szóra, és a szőlő sem bánták a dolgot, már csak a Tamással történt dolgok miatt sem.

Bujdosó Tamás épen akkortájt fejezte be az egyetemét. Azután elutazott hazá. Mikor utoljára ment végig a kis utcán, úgy elszorult a szíve. Először látta kiellen, szürkének a kis utcát. Négy év alatt pedig nem változott benne semmi, csak

Hát a törvényhatóságoknak, városoknak és községeknek teljesített szolgáltatásokkal hogyan vagyunk? Nem különben. Itt is megvannak ugyanazok a ferdeségek, melyek megrendítik bizalmunkat a törvény által formulázott és ellenőrzött árlejtési eljárásban. Megesik, hogy egyes közhatóságoknak évtizedek óta ugyanegy szállítója van. A konkurens iparosok, kereskedők, gazdák, vagy egyébből szállításra vállalkozók nem képesek előnyösebb szállítási feltételeket kínálni, mint az az egy...

Lehet sőt valószínű, hogy »az az egy« kipróbált jó szállító, akivel ebben a tekintetben a közhatóságok megvannak elégedve. De ezzel szemben gyakran hallunk felmerülni panaszt nemcsak a mellőzött kereskedők, iparosok és gazdák körében, de a hatóság azon alkalmazottai között is, akik a szállított cikkeket használják, vagy velük van dolguk. És hogy miért adtuk ennek a cikknek az »összeférhetetlenség a vidéken« címet, annak az az oka, hogy legtöbb esetben a városi vagy községi képviselőtestület tagjai azok, akik közmunkákat végeznek és liferálnak.

Ne értsenek bennünket félre. Az összeférhetetlenség melyről, e helyen szólnunk, egészen más természetű, sokkal kisebb veszedelmeket rejt magában, mint az országos politikuskéi. Ez az oka annak, hogy alig tudunk hatalmas törvénytarunkból egy kicsiny törvényt kihámozni, mely a vármegyék, városok és községek összeférhetetlenségeiről rendelkezik. A törvényhozás, midőn ezt megtenni elmulasztotta, bizonyára úgy gondolkozott, hogy a vidéken a szerteforgácsolt, kisebb-nagyobb részekben szétszórt anyagi erő nem igen alkalmas az összeférhetetlenség előidézésére, továbbá a vidéki

város egyik legerősebb morális támasza a lokálpatriotizmus, melyet az összeférhetetlenségi viszony kiélesítése alaposan megingat.

Hát ez igaz is. De mégis szükség van rá a »kis ember és a közmorál szempontjából egy megfelelő vidéki összeférhetetlenségi törvényre. Amikor ily súlyos gazdasági válságokkal küzd a kis ember, azaz kisiparos, nem szabad tovább tétlenül nézni, hogy mint szorítják ki a közmunkából, a közszállításból a kisiparost, a kereskedőt, a kis gazdát.

Nemcsak összeférhetetlenségi törvényre van szükségünk, hanem olyan törvényre, vagy miniszteri rendeletre is, mely újra, határozottan és szigorú megtorlás ellenében állapítja meg, hogyan kell eljárni a közhatóságoknak a nyilvános árlejtéseknél és versenytárgyalásoknál.

Az iparos segédek téli rajztanfolyama.

A kaposvári iparos ifjúság önképző köre az állam s a város segélyével fentartott 5 hónapos téli rajztanfolyamát 1892. évi november hó 15-én nyitotta meg az önképző kör akkori buzgó és tevékeny elnöke dr. Marton Gyulának kezdeményezésére s szinte csoda számba megy, hogy még ma is fenn áll, mert Kaposvárott minden e féle hasznos intézmény alig pár évig szokott a pártolás hiánya miatt fennállni. A rajziskola azonban nemhogy hanyatlott volna, hanem inkább évről-évre gyarapodott. Az első évben 15–16 növendéke volt csak az iskolának s azóta folyton szaporodott a tanulók száma, úgy, hogy ma már 45–50 látogatója van s még sokkal több volna, ha alkalmas rajzteremmel rendelkezünk. De elég szép az is, hogy eddig 320 iparos nyert oktatást ez intézetben, kik közül többen az iparművészeti iskolába s egy részük tovább képzés végett a középipar iskolába mentek, vagy

az ács- és kőművesmesteri vizsgát tették le a pécsi vizsgáló bizottság előtt. Szóval kimondhatlan haszna van ez intézménynek a hazai iparra nézve, mert eddig előmunkást felügyelőt (pallért) a legtöbb iparágához külföldről kellett hozatni, mivel az ipar oktatásra nálunk vajmi kevés gondot fordítanak. Csak annyit tanuljon is meg például az a kőműves segéd, hogy egy épületterven kiismerje magát, már is nagy segítségére van az illető mesternek, mert nem kell minden kis munkájához pallért küldeni.

Törekednünk kell és minden alkalmat föl kell ma már használni az iparosnak, hogy minél csinosabb és izlésebb munkát produkáljon; mert igen magas igénye van még a legegyszerűbb embernek is. Hogy pedig az iparos csinos és jó munkát tudjon előállítani, okvetlenül szükséges, hogy rajzolni tudjon, vagy legalább is az eléje tett rajzon eligazodjon. De fölülte szükséges, hogy nemcsak a mester, — a ki hivatva van a munkához a tervet elkészíteni, hanem a munkása is tudjon rajzolni, mert másként az eléje tett részlet rajzokon eligazodni képtelen.

Ennek az iskolának pedig az a főadata, hogy a munkást megtanítsa miként kell neki tervezni és a kész tervre eligazodva a részleteket megrajzolni.

Igen megnehezíti a tanító főadatát az iskolánál az a körülmény, hogy 7–8 féle iparággal van dolga; mert ugy szólnán mindegyiknek külön-külön kell magyarázni, továbbá, hogy nincs állandó alkalmas rajzterem. Pedig városunk ipari- és kereskedő város, ahol mégis csak kellene valamit tenni ezek érdekében is.

A rajztanfolyam teljesen ingyenes, — mindennemű rajzszerít ingyen kap a tanuló, hogy ezáltal még jobban megkönnyítessék az iskolába járás.

A rajztanfolyam vezetője kezdettől fogva Lauer József állami népiskolai tanító, aki erre külön képesítéssel bír s a kinek kitűnő érdemei vannak a rajztanfolyam sikereiben s ezt a rajzkiállításokon mindenki elismerte s gratulált a valóban bámulatos eredményért Lauernak.

A rajzkiállítás a központi állami elemi iskola emeleti termeiben április hó 1-én volt.

egy csipkefüggönyös ablakban hervadtak el a virágok. Ugy érezte, hogy ha innén kilép, itt hagy valamit, a mi soha soha vissza nem tér többé: az édes, bolondos fiatalágát, melyet egy hűtlen leány aranyozott meg a szerelmével. Kimondhatatlan szomorúság szállott a lelkére, megállt az ablak előtt s egy könnyet hullatott a hervadt virágokra. Azután gyors léptekkel tovaisietett...

Ment haza Erdélybe, az ő kis szülővárosába. Régi, régi kis város volt ez, lakói közt alig van idegen, mind régi patricius polgár család. Ilyen volt a Bujdosó familia is. A Tamás ősei mind polgármesterek voltak. Többnek az életnagyságu képe ott lóg a tanács teremben, a városnak lett nagy szolgálataikért, kiváló érdemekért részesültek ebben a megtisztelésben. Puritán becsület jellemezte a kis város lakóit. Bujdosó familia különben nagyon elszegényedett a szabadságharcban. Tamás apja már nem vállalta el a polgármesterséget. A tanácsbéli urak, hogy megbecsüljék őt, szegénységében városi főpénztárossá választották. Ritka becsülettel viselte a hivatalát. Mikor Tamás hazajött, mindenki úgy fogadta, mint a gyermeket.

Most már itt maradsz fiam, mondotta az apja. Minden Bujdosó a várost szolgálta eddig, ugy-e te sem mász idegenbe.

És Tamásból másodpénztáros lett az apja mellett. Teltek az esztendők. Az öreg

Bujdosó egy napon hirtelen meghalt, szélütés érte. Tamás magára maradt. Négy héttel a temetés után összeültek a tanácsbéli urak, hogy betöltsék a főpénztárosi állást. És megválasztották Bujdosó Tamást, ám-bátor akadtak olyanok a kik azt mondták, hogy még nagyon fiatal. De hát a familiáját akarták megbecsülni benne, a Bujdosó familia évszázadok óta szeplőtelen becsületét.

Nevezetesebb esemény nélkül telt el néhány esztendő. Bujdosó Tamás ét csöndesen. Egy nyári napon azután nem mindennapi esemény történt a kis városban. Szintársulat jött. A nagyvendéglő termében játszottak. Bujdosó Tamás is megváltotta a maga szőlőjét. Felgördült a függöny. Eleinte nem figyelt oda, hanem mikor a primadonna kiperdült a színpadra, nagyot dobbsant a szívé. Molna uramnak a paszománysznak a leánya volt, onnan a kis utcából a virágos ablakból. Bujdosó Tamás csak nézte, nézte és eszébe jutottak az ő édes, bolondos fiatal éveit. Felvonás után sietett a kulisszák mögé. A primadonna leereszkedő mosollyal fogadta.

Ah, ah, Bujdosó Tamás ur? De milyen kedves viszontlátás... Hogy van? Bujdosó Tamás megdöbben. Nem ezt várta. És a mint magára maradt a primadonnával elkezdett régi, ideális szerelmükről beszélni. A primadonna csak halgatta, hallgatta egy ideig az áradó embert a kinek szívét

egyre jobban elfogták az ifjukur édes emlékei. Hanem egyszer aztán beleszólt.

Kedves barátom, mondta gunyosan mosolyogva, maga nagyon szentimentális, tulságosan költői. Ez jól áll magának jogszokorában, akkor meghódította vele a varróleánykat.

De én ma színésznő vagyok, maga pedig városi főpénztáros. Nos? Nem veszi észre a különbséget?

Bujdosó Ferenczné észrevette. Hidegen köszöve távozott, de érezte hogy szívében föltámadt a halottnak hitt szerelem, ha mindjárt bűnös vagy formájában is. És másnap már ismét ott volt a primadonna öltözőjében, ott harmadnap is és azután is. Három hónapig udvarolt a primadonnának. A kis városban sokan megszólaltak érte. A harmadik hónap utolsóján elment a szintársulat.

Rákövetkező nap reggel halotthalvánnyal jött be hivatalába a főpénztáros; számolt, számolt és akkor látta, hogy a kölcsönt a melyet önkényesen vett ki a város pénztárából az udvariás költségeire, nem tudja visszatéríteni a saját kis maradék vagyonából. Pedig ma rovincsolnak. Már jön is a bizottság. Három galambos tanácsos lép be.

— No fiam, Tamás beteg vagy? kérdi az egyik. Mindjárt készen leszünk a rovincsolással, hiszen tudjuk, hogy te nálad főlöleges, de hát a hivatalos rend a fő.

H I R E K.

— **Előfizetési felhívás.** Tisztelettel felkérjük lapunk t. olvasó közönségét, hogy a kiknek előfizetésük e hó végével lejárt, azt megújítani szivesek legyenek ne hogy a lap küldésében akadályok merüljenek fel. Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

Kitünő tisztelettel:

a „SOMOGYI UJSÁG”
kiadó hivatala.

— **Tavaszi.** A csillagászati tavasz márczius 21-én beköszöntött. De csak a csillagászati, mert az időjárás vagy 2 hete olyan kedvezőtlen, hogy télnek is bevalók. Folytonosan esik az eső hóval vegyest s ha pár percre eláll, hideg északi szél fujdogál és világosan megczáfolja a tavasz beköszöntét. A ja uár, februári szép idők aligha meg nem bosszulják magukat és könnyen meglehet, hogy fekete karácsony után fehér húsvétban lesz részünk.

— **A 19. honvédegyalozesred önkéntesei.** miután Székesfehérvárott elvégezték az önkéntesei iskolát, f. hó 1-én vonultak Pécsre ezredükhöz. Átutazásuk alkalmával Kaposvárott is megfordultak és ugyancsak büszkén mutogatták ismerőseiknek az ujonan felvart csillagokat. Legalább már van szarzsia is és így nagyobb lesz a tekintély a pécsiek előtt.

— **Az állomási épület munkálatait** is igen hátráltatja a kedvezőtlen időjárás, noha a vállalkozók mindent elkövetnek a munka gyors bevégezése érdekében. Most

És vizsgálják a könyveket, Bujdosó Tamás pedig némán, halványan számolja a perczeket, hogy meddig látszik ő még becsületes embernek. A tanácsbeli urak egyszerre maguk is elsápadtan néznek össze. Nem hisznek a szemüknek újra megvizsgálják a rovancsokat, a kasszát, de az eredmény ugyanaz: négyezer forint hiányzik.

— **Tamás fiam,** hol ez a pénz? kérdik reszkető hangon.

Bujdosó Tímás csak áll sápadtan némán. A három öreg tanácsos most már ért mindent. Egymásra néznek Aztán kivessi mindegyik a bugyellárisát és összeadják a pénzt, beteszik a kasszába. Mikor ez megtörtént, oda fordulnak Bujdosóhoz.

— **Bujdosó Tamás,** tudod-e te azt, hogy ennek a városnak a kis hivatalában ilyesmi még nem történt soha. Te voltál az első, a ki sikkasztottál. Nekünk drágább a te familiád, meg a város becsülete, a melyet beszennyesztél, mint neked. Ezért hát nem jelentünk föl. De menj el ebből a városból és ne térj vissza többé soha ide.

Bujdosó Tamás elhagyta szülővárosát. Hova menjen állást keresni. Feljött Budapestre. Hamarjában nem talált más lakást, hát beköltözött vissza jogászkorabeli hónapos szobájába...

Itt van hát ismét, újra kell kezdenie az életet. De a mint ott az ablakban ülve kibámul a szürke kis utcára úgy elszorul a szíve. Tekintete végig siklik az utcán, az ég is borult, csönd van, olyan szürke minden, és ott szemközt, az egykor virágos ablakból rémes fellepként száll ki a köszénfüst a nagy kietlen szürkeségbe. És ez a szürkeség lassankint egyre sötétül, végre pedig egybeolvad a füsttel s lassan sötét éjjel gyászos, félelmes feketesége, halotti csöndje borul a kis utcára, a hol nem változott semmi, csak az ablakban köszénfüst váltotta föl a virágillatot.

Kiss J.

különösen a tető bádorgását végzik és ha az időjárás kedvezőre fordul, rohamosan fog haladni a többi munka is. Eddig még nem hallottuk, hogy az államvasutak igazgatósága pályázatot hirdetett volna az állomási vendéglő bérbeadása tárgyában. Pedig az épületet f. évi szeptember 1-én már átadják rendeltetésének, kell tehát, hogy ekkor az étterem is megnyíljon. Ideje volna, ha az igazgatóság már kiírna a pályázatot.

— **Könnyű pénzszerezés.** Beck Dániel szigetvári vendéglős asztalának fiókjából néhány hét óta 200 koronára rugó összeg tűnt el apránként. A tolvajlásban Simon Ferenczet, a káros szolgálatában álló bér-szolgát találták bűnösnek. A szolgát nyom-ban lefoglalták és a kaposvári kir. ügyészség gondjaira bízta.

— **Csendélet Csokonyán.** Gergő János csokonyai lakos házban márczius hó 13-án egy ismeretlen egyén éjjel a szekrény fiókjában kotorászott. A gazda fölébredt, a tolvajt megzavarta, a ki erre szépen kerekelt odott. A kalpját azonban a nagy sietségben otthagya és erről Balázs István lakatos inasra esett a gyanu. — Ugyancsak Csokonya községben ugyanazon a napon Bakos János és Józsefnél tettek látogatást a tolvajok. Kamrájukat álkulcsossal felnyitották és azokból csekélyebb értékű ingóságokat elhordták. Még egy harmadik helyen is volt betörés Csokonyán márczius 23-án, amennyiben az izraelita templom ajtaja fel volt törve, de mert a templom perselyében nem volt semmi, a tolvaj semmit sem vihett el. A lopások és betörések szerzője e két utóbbi helyen is Balázs István volt, kit elfogtak és átadták a n.-atádi kir. járás-bírósnak.

— **A igazságügyminiszter** a napidijasokról. Plósz Sándor igazságügyminiszter a napidijasok érdekében üdvös rendeletet bocsátott ki. Tudva van, hogy a bírósági napidijasoktól főnökeik rendszerint a maximális munkaidőn felül is megkivánták a szolgálat teljesítését. A nemrég kibocsátott igazságügyminisiteri rendelet meghagyja, hogy a napidijasok, a kik a hivatalos órákban kötelességüket pontosan teljesítik, az azentul végzett munkáért külön díjazásban részesüljenek.

— **Orvosság a földúzsora ellen.** Nem egyszer hallottuk hogy a szegényebb parasztgazdákkal szemben az úzsorának legveszedelmesebb módját is alkalmazzák a lelketlen üzérkek. A megszorult gazda p. u. 200 kor. kölcsön fejében egy hold földet enged át ingyen használatra kamatképen mindaddig, míg a pénzt vissza nem fizeti. A dolog vége az, hogy az a hold föld utóvégre is a hitelező kezére vándorol.

A kir. kuriának ujonan megjelent egyik döntvénye ez ellen orvosságot tartalmaz. A döntvény ugyanis kimondja, hogy az olyan kötelezvénnyel, a melyben az adós kamat fejében ingatlana hasznélvezetét engedi át a hitelezőnek, telekkönyvileg bekebelezni egyáltalán nem lehet. Ebben a döntvényben ennél még több is van kimondva. Az tudniillik, hogy az ilyen kölcsönügyleteket, a melyek 1848 előtt nagyön divatosak voltak, az 1852. évi ösiségi parancs egyáltalán eltiltotta, azok tehát a bíró előtt semmiek, azokból semmi jog sem származik. Az az adós tehát, a ki ilyen úzsorába keverték, ha már úzsoravádat nem akar emelni, földjét egyszerűen visszaveheti s ha a hitelező perbe fogja, nem tartozik mással, mint épen a tőkével. A bíró még azokat a hasznokat is vissza fogja neki itélni, a melyeket a hitelező tőle földhasznélvezetben elvitt. Sőt ezeket a hasznokat külön is visszaperelheti, mivel az ügylet érvénytelen lévén, az utánna fizetett föld hasznbeli kamatok is visszaterítendők. Szóval csak a tőkét kell visszafizetni. Mindezt jó tudni a községi jegyzőknek s mindazoknak, kik hivataluk vagy állásuknál fogva a gyámoltalan köznépet védelmezni tartoznak.

— **A zónatarifa reformja.** Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter a képviselőházban nemrég tartott beszédeben többek között bejelentette a személy és podgyász-díjazásának reformálását, melyvel már egy rég érzett s már igen gyakran kifogásolt hibáját a zónatarifának óhajtja megszüntetni. Ugyanis a zónatarifa mostani szervezetében csak a szomszédos és a távolsági forgalom fejlesztését mozdítja elő különben, míg a közép távolságban a fejlődés nagyon hátramaradt. Az a reform, mit Hegedüs Sándor bejelentett a haznak, jelelőképpen hozzá fog járulni ahhoz, hogy az annyira elhanyagolt közép távolságok forgalma élénküljön. A kereskedelmi miniszter ezutal a 3—14 zónákat le fogja szállítani és egyuttal ki fogja tolni. A leszállítás és kitolás mértékét nem jelezte, de hangsúlyozta azt, hogy a továbbakra nézve nem lesz lényeges ar-melkedés. A másik nem kevésbé fontos reform a podgyász-díjazásokat illeti. A módosítás itt abból fog állani, hogy a miniszter a súlyrendszer hozza be, de azért a zónákat meghagyja. Így a közeli állomásokra olcsóbb lesz a podgyász-díjazás és az emelkedés is arányos és méltányos lesz.

— **Mi minden szükséges egy embernek?** A születésnél: bölcső, gyermekruha, később harisnya, cipő, kalap, játék, még később: iskolatáska, íróeszköz, ruha, azután: óra, láncz, evőeszköz, ág, asztal, fésű, kefe, szappan, nyakkendő, keztyű, lámpa, konyhaedény, butorok, bot, ernyő, pipa, hegedű, kártya, szőnyegek stb. Mindezen tárgyak és más ezer és ezer minden szakmabeli ipari és kereskedelmi cikk — szabott áron vásárolható egyetlen üzletben a hírneves „Párisi Nagy Áruházban” (Budapest, Kerepesi ut. 38.). A hol — mint az egész országban ismeretes — minden vevőnek, ki 10 frtért bevásárol, egy művészies kivitelű képet ingyen készítenek bármely fénykép után, csupán a díszes papírkéretért fizetendő 1 frt 50 kr. E világhíró áruház összehozta mindenre csak előnyös lehet és különösen most az ünnepek és az utazások előtt kérjen mindenki árjegyzéket, melyből előre is meggyőződhetik, hogy jobb, szebb és olcsóbb árukat sehol sem vásárolhat.

— **Valóságos jótéteménynek** ismerik mindazok, a kik használták az „Exikátor” gyógyfűkivonatot, mely a hajhullás ellen a legbiztosabb hatásúnak bizonyult. A tapasztalás szerint igen jó hatású ez a szer a fejbőr betegségek ellen is, valamint röktön megátalja a korpaképződést, a hajzatot nagyban elősegíti a növésben, szép fényt és feltűnő puhává teszi. Azért tanácsolható, sőt ajánlatos, hogy a ki fenti betegségben szenved, tegyen kísérletet egy próbáüveg-gel, és hálados lesz örökké. Megrendelhető a feltaláló és készítőnél: Dobé Nándornál, Budapesten, Nefelejts-utca 27. szám alatt, vagy pedig Török József gyógyszerész-nél, Király-utca 12. sz. Egy üveg postai küldéssel 2 kor. 40 fillér.

— **A gazdaközönségnek.** Az impregnált csillagjegyű takarmányrépa-magvakat sokszor hamisítják, a mennyiben egyes vidéki kereskedők gyakran csak néhány zsák impregnált csillagjegyű répa-magot rendelnek és ha ez elkel, akkor mindenféle csekélyebb értékű magot árusítanak csillagjeggyel ellátott zsákokból. hogy ez által elhitessék, hogy a zsákokban impregnált takarmányrépa-magvak foglaltatnak. Szükségének tartjuk a gazdaközönséget figyelmeztetni, miszerint a valódi csillagjegyű impregnált takarmányrépa-magvak, melyek különösen az által tűnnek ki, hogy csirázási energiájuk erős, gyors, kikelésük erőteljes, csirázó képességük magas, továbbá a fajfajknak a fajazonossága, a magvak leg gondosabb tisztítása és a meglepő nagy termés által, — kizárólag egyedül Mautner Ödön csász. és kir. udvari szállító magkereskedő cég-nél Budapestben kaphatók. A praktikus gazda a magvak vásárlásánál ne a legolcsóbb,

hanem azon vetőmagnak adjon előnyt, amely a nagy és biztos haszon elérhetőségére a legtöbb módot és legnagyobb garanciát nyújtja.

— Az Első leánykiházasítási egyesület m. sz. márcz. hó 25-én tartotta Schwartz Ármin elnöke alatt számos tag jelenlétében XXXVII-ik rendes közgyűlését. Az évi jelentésből kivesszük, hogy az 1899 kezelési év kedvező és eredményes volt, amennyiben 14271 jutalékrész lett újonnan beírva, mely tekintve a múlt évi általános rossz gazdasági viszonyokat, kielégítőnek mondható. A belépett tagok, valamint a beírt kedvezményezettek tulnyomó számban a legfiatalabb korosztályokhoz tartoznak. Bizonyítja ez, hogy az intézet az új beíratásokkal fiatal, életérős elemet nyert. Az 1899. év bevételei 2030452 kor. 96 fillérrel minden címletnél, tetemes emelkedést mutatnak. A kiadások 864882 kor. 18 fillért igényeltek, mely összegből különösen kiemeljük a nászjutalék fejében történt kifizetéseket 529750 kor. 76 fillérrel. Ez összeg 206 tagra 756 kedvezményezett javára, melyek közt 19 árva volt, oszlik meg. A legkisebb nászjutalék 600 korona, a legnagyobb, 10360 korona volt. Az évi bevételi többletből 1000286 kor. 76 fill., a matematikai díjtartalékhoz csatolandó, melylyel az 5120373 kor. 78 fillérrel emelkedik. Az alapszabályszerű javadalmazásoknak eleget téve a nászjutalék felemelési alaphoz 82642 kor. a külön tartalékhoz 33056 kor. 80 fill. és a hivatalnoki nyugdíjalaphoz 4000 korona utaltatott. A mérleg főösszege 5824869 kor. 20 fill. ez 1610943 kor. 82 fill. tartalékot tartalmaz, 792811 kor. elsőrendű záloglevelekben, továbbá két intézeti házában, melyek 15114 kor. 48 fill. leírása után 1496353 kor. 78 fill. értékben vannak felvéve, végre saját kötvényekre adott kölcsönökben, kint levő díjkövetelésekben és pénzkészletben nyeri fedezetét.

A közgyűlés az évi jelentést és mérleget tetszéssel tudomásul vette és a felügyelő-bizottság indítványához képest az igazgatóságnak a fölmentvényt megadta. A jegyzőkönyv hitelesítésével Steiner Ferencz és Rátkay Károly urak bizattak meg. Miután még Krisztinkovich Béla főmérnök szövetkezeti tag indítványa, hogy az igazgatóságnak, különösen Schwarz Ármin elnöknek, a felügyelő bizottságnak jegyzőkönyvileg köszönet és elismerés szavaztassék, egyhangulag elfogadtatott, következő az új választás. Az igazgatóságba Schwarz Ármin, Kohn Károly, dr. Wittmann Mór, dr. Reich József, Eisler József, Herzfeld Zsigmond, Tsuk Sándor és Kohn Arnold hat évi időtartamra közfelkiáltással újból választottak.

A felügyelő bizottságba szintén közfelkiál-

tással dr. Alexander Bernát, dr. Simonyi Zsigmond, Héger József, Wertheimer Albert, Weil Dávid I. és Seifensieder József (új) egy évi időtartamra lettek megválasztva. A közgyűlés kívánságának megfelelően az elnök ajánlatára a visszalépett választmányi tagok ismét s Dietz Miksa, Laohnit János, Leichter Benő, Pruzsinsky József és Steiner Ármin mint új tagok választottak meg.

— Hazafüli kötelesség a magyar ipart támogatni és különösen olyan elsőrangú gyárost, mint Keresztély Sándor, zongora készítő, ki mintatelepén (Budapest Váci körút 21. iparudvar) raktáron tartja az összes zongorákat nemcsak, hogy azokat eladja hanem azért, hogy a vevőknek azonnal be is bizonyíthassa, miszerint saját gyártmányu zongorái ép oly jók és tartósak, mint bármely külföldi gyártmány. — Keresztély Sándor rendkívül figyelmesen és lelkiismeretesen szolgálja ki vevőit, zongoráit 10 évi jótállással adja el és ócska zongorákat is becserél. Ha minden gyárosunk a magyar gyártmánynak olyan hírnevet szerez, mint Keresztély, akkor a magyar ipar föllendülése nemcsak hogy biztos, hanem még a külföldön is előkelő helyet fog kivívni.

— A fővárosi 1848—49-i és Kossuth múzeumról. Az 1848—49-i hősi honvédek, vértanúk és Kossuth Atyánk emléktárgyainak múzeuma, a nemzeti kegyeletnek legszebb temploma és legjobb iskolája a szent hazaszeretnek. Háromezerrel több emléktárgy: sok száz olajfestésű csatakép és arckép, több ezerre menő nyomtatott képek és proklamációk, az ellenségtől elvett zászlók, honvédruhák, Kossuthnak csaknem összes torinói butorai, a világ minden részéből összegyűjtött ezernél többféle Kossuth képek, kéziratok stb. képezik a budapesti 1848—49. emlékek gazdag múzeumát. Ennek a hazafias intézménynek a pénzügyminisztérium okmánybélyeg mentességet adott és a kereskedelmi minisztérium megengedte a múzeum kiadványainak szétküldéséhez a hírlapbélyegek használatát. A magyar hazafiság, vitézség és vértanúság valódi templomának, a fővárosi 1848—49-i múzeumunknak főntartói a múzeum könyv-, hangjegy- és képkiváltványainak állandó vevői.

A fővárosi 1848—49-i múzeumnak megalapítása óta a legbecsebb és legérdekesebb kiadványa a múzeumunk most jelentik meg. Az emberiség díszének, a magyar nemzet megváltójának, ami dicső Kossuth Atyánknak 1848—49-i arcképét

adja ki a fővárosi 1848—49-i múzeum, hazánk jobbainak ajánlván ezt a remek fénykép-ut. leghivebb életnagy arcképet. Barabás, Marasztóni és több jeles művész rajzoló litografálták 1849-ben Kossuthnak életnagy képét, azonban ezek, a ma már csak ritkán látható képek nem élethűek. E képekből még halvány fogalmat sem nyerhetünk arról, hogy minő nagyszerű, felséges és rokonszenves az az volt Kossuthnak. A mi most kiadott képünk Kossuthnak számos egykorú Daguerrotypjei és fényképei nyomán készült, nagy asszonyunk Kossuth nővérének útmutatása és Kossuth Ferencnek, valamint több jeles festőművészeinknek közreműködése mellett. Több évi utánjárás és sok áldozatok árán most kiadott képünk Kossuthnak egyetlen legfölkétesebb életnagy képe. E remek és nagybecsű képnek múzeumunk érdekében való megvételét melegen ajánljuk hazafiság tekintetében legjobb közsegeink, kaszinóink, olvasóköreink, egyleteink és minden jó magyarnak pártfogására, 3 frt 40 kr. csekély ártért. E képnek bolti ára 5 frt és 50 kr. vagyis 11 korona lesz. Minden igazi jó magyarnak, — ha módjában áll — szent kötelessége támogatni a fővárosi legnagyobb 1848—49-i múzeumot, midőn a jeles főváros tanácsa múzeumunknak eddig birt helyiségét elvette, míg a német Góthek múzeumnak ingyenes díshelyiséget adtak a derék fővárosban. Az 1848—49-i dicső napoknak a most mult ötvenéves jubileum alkalmából ma nincsen nagyobb szerű emléke, mint az 1848—49-i és Kossuth múzeum, amelynek hazafias főntartóihoz, kiadványaink vevőihez fordulunk, tudatván, hogy a hősök és vértanúk e Pantheonának létezésé megszűnnék, ha országunk jobbjai nem támogatják azt. Budapest, 1900. március hó. Hazafias tisztelettel Krivácsy József, 1848—49-i honvéd tüzérezredes, Komárom várának v. tüzérpáncsnoka, gróf Kreith Béla, az 1848—49-i Kossuth múzeum alapítója. Részünkről ezen felhíváshoz csak annyit jegyzünk meg, hogy minden magyar ember siessen Kossuthnak ezt a legsikerültebb arcképét megszerezni. Nem szabad magyar háznak lenni, a melyből a legnagyobb magyar honfi arcképe hiányozzék. Kossuth Lujza aláírása igazolja, hogy a volt kormányzóznak ez a legsikerültebb arcképe. Felhívjuk a hazafias közönséget 1848—49-iki múzeum kiadványainak gyűjteménye cz váilalatra, mert 6 kor. 80 fillérért minden negyedévben valóban élvezetes 4 füzetet fog kapni. Czim: Budapest 1848—49-iki múzeum IV. Granáts-utca 14. szám.

A m. kir. államvasutak gép- gyárának vezérügynöksége.

Budapest, Váci körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzcséplő készleteit**, „Millenium“ legújabb szerkezetű: **fűkaszálo-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit**, melyek főelőnyei: préselt aczélemez-állvány, tégelyaczel-alkatrészek, jó és könnyen hozzáférhető, elpusztíthatatlan szerkezet, továbbá: a szab. osztrák-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 3, 3½ és 4 lóerejű **gőzcséplő-készleteit**. Sack-rendszerű, aczelöntésű ekéfével ellátott ekéit, „Boni“-féle kéttengelyű eketalyigáit **járgányos cséplő-készleteit**, szecs-kavágóit és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Figyelmeztetés! Ezennel közhírré tesszük, hogy az összes ügynökeinktől, legyenek azok akár helyi ügynökök, akár utazó ügynökök, az eddig birt meghatalmazásokat f. évi január hó 31-ével megvontuk és azok ezennel hatálytalanoknak nyilvánítjuk. Nevünkben és megbízásunkból tehát csak az azok járhatnak el, a kik 1900. február hó 1-e után kelt és általunk aláírt megbízással bírnak és csupán oly jogkörrel, a melyre ezen írásbeli megbízás kiterjed. Nehogy a közönség tévútra vezethessék és nehogy nevünkkel visszaélés történhessenek, felkérjük mindazokat, kik velünk üzleti összeköttetésbe lépni óhajtanak, hogy mindenkitől, a ki nevünkben eljár, írásbeli meghatalmazásának felmutatását kérjük s abba betekintést tenni sziveskedjenek.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége.

Hirdetés.

Friedländer Salamon nagyatádi lakos közadós csődválasztmányának f. évi április hó 1-jén kelt határozata alapján közhírré teszem, hogy a nevezett közadós csődtömegéhez tartozó, a csődleltárban 1—779., 781—1039. tételig fölvetett, 10339 korona 21 filléte becsült és a nagyatádi üzletben és rak-tárban levő vas, aczél, ekevas, szerszám, vasedénn, takaréktűzhely, fűlszerelés, ajtó és ablak vasalást, drótl- és patkós-szeg, épületfa, deszka, festék, olaj stb. áruk, zárt ajánlati uton és egy tömegben, az alábbi feltételek alatt fognak értékesíteni.

1. A zárt ajánlatok, melyekben az ajánlattevő kijelenti, hogy a jelen hirdetés feltételeit ismeri 1000 korona, azaz egyezer korona bánatpénzzel együtt

f. évi április hó 11-ik napjának déli 12 órájáig

dr. Fleiner Mór ügyvédhez, a csődválasztmány elnökéhez — Kaposvárott — nyújtandók be. A bánat-pénz nélkül beérkező ajánlatokat a választmány figyelembe nem veszi.

2) A beérkezett ajánlatok felett, a választmány folyó április hó 11-ik napján delután fog határozni. A határozat hozatalánál a választmány a legmagasabb ajánlat elfogadásához sincs kötve.

3) kinek ajánlatát a választmány elfogadja, tartozik a vételár, melybe a letett bánatpénz beszámíttatik, a tömeggondnok kezére rögtön megfizetni, ha csak a vételár kifizetési módoszatai tekinté-
tében a csődválasztmánynyal más megállapadás nem létesül, — s az ajánlat útján megvett összes tárgyakat, ajánlata elfogadásától számított 3 nap alatt átvenni. Kiknek ajánlata visszautasított, bánat-pénzüket azonnal visszakapják.

4) Az ajánlat elfogadása után az árukat ért bármi veszély: vevő kára.

5) vétellel járó összes kincstári illetéket vevő fél viseli.

6) A választmány a beérkezett ajánlatok el — vagy el nem fogadása felett szabadon határoz.

7) A választmány az eladás tárgyait képező árukat leltár szerint adja át, de a leltározott tárgyak minőségeért, állapotáért és mennyiségeért szavatosságot nem vállal.

8) A menyiben vevő az itt meghatározott feltételeknek eleget nem tesz — bánatpénzét elveszti, ezenfelül az okozott mindennemű károkért felelős.

Az ajánlatot tenni szándékozókát értesitem, hogy a csődleltár nálam (Kaposvárott, Irányi-Dániel-utca 11 sz.) betekinthező, úgy az áruaktól f. évi április hó 10-én a helyszínen vagy-Atádon d. e. 8 órától, d. u. 2 óráig megsemlélhető.

Kaposvár, 1900. április hó 1-én.

Dr. Müller Nándor

ügyvéd, mint

Friedländer Salamon

közadós csődtömeggondnoka.

20% engedményt kap mindenki.

GUMMI

és halhólyag, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb, és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható övszer-
férniak és nők részére. Ára tuczonként eredeti párisi
minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.—, és frt 8.—.

Bouts americ. tuczatja frt 3.—, 4.— és frt 5.—.
Női övszerek: Hasse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-
féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női
övszerek százszor is használhatók.

Hölgy szivacsok, valódi párisi, tuczonként frt 2.—, 3.—,
4.—, 5.— és frt 6.—.

Diana öv havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbja
frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve
Megrendeléseket pontosan és dűrelen eszközöl utánvét mellett
vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF.

Bécs, Brandstätte 3.

1881-ben alapított hírneves higiéniai specialista czég.

kl e hirdetésre hivatkozik!

Hirdetések

jutányos áron

felvétetnek

e lap

kiadóhivatalában.

1 csődt.
1900.

Schön Adolf csődtömeggondnokától.

Hirdetés.

Schön Adolf kaposvári lakos közadós csődválasztmányának 1900. évi márczius hó 30-án hozott határozata értelmében közhírré teszem, hogy a nevezett csődtömegéhez tartozó a csődleltárban 1—590 tételig felvett 17277 kor. 23 fill. beszerzési és 10651 kor. 89 fill. becsértékű Kaposvárott a Városház épületben Teleky-utca 2. házszám III, szám bolthelyiségben és Teleky-utca 3. sz. házban levő raktárban és pinczében találtató áruk u. m. bőr, cipésszellék, cipőfelsőrészek szerszámok, vasalások, fűszer, tea, rum, cognac stb. stb. a bolti és raktári állványokkal együtt zárt ajánlati uton és egy tömegben az alábbi feltételek mellett fognak értékesíteni.

1) A zárt ajánlatok, melyekben ajánlattevő kijelenti, hogy a jelen hirdetés feltételeit ismeri

f. évi április hó 10-én déli 12 óráig

Kapotsffy Jenő kaposvári ügyvéd ur mint csődválasztmányi elnöknel nyújtandó be. Az ajánlat benyújtásával egyidejűleg készpénzben 1065 kor. bánatpénz fizetendő le. A bánatpénz nélkül beérkező ajánlatokat a választmány figyelembe venni nem fogja.

2) A beérkezett ajánlatok felett a választmány f. évi április hó 11-én déli 12 óráig fog határozni.

3) A kinek ajánlatát a választmány elfogadja, tartozik a vételárt melybe a letett bánatpénz beszámíttatik, tömeggondnok kezére azonnal megfizetni hacsak a vételár kifizetési módzatai tekintetében a csődválasztmánnyal más megállapodás nem létesül. Kinek ajánlata visszautasított bánatpénzét 1900. évi április hó 11-én visszakapja.

4) A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok el vagy el nem fogadása felett szabadon határoz. Tömeggondnok az eladás tárgyait képező árukat stb. leltár szerint 1900. évi április hó 14-én d. u. 2 órakor a helyszínen adja át a vevőnek, de a leltározott tárgyak minőségeért és mennyiségeért nem szavatol. Az ajánlat elfogadása után az árukat ért bármi veszély a vevő kára.

6) A vétellel járó kincstári illeteket vevő fél viseli :

7) Amennyiben vevő az itt meghatározott feltételeknek eleget nem térve, bánatpénzét elveszti, ezenfelül minden okozott kárért felelős. A csődleltár irodámban Kaposvárott Teleky-utca 24. szám I. emelet mindennap d. e. 9—12-ig és d. u. 4—5-ig betekinthező. Az áruraktár folyó évi április hó 6, 7, 8, 9. napjain és 10-én d. e. 11 óráig helyszínen megtekinthező felügyeletem mellett.

Kaposvár, 1900. évi márczius hó 30-án.

Svarecz Samu

ügyvéd, mint közadós

Schön Adolf

csődtömeggondnoka.

NEM HULL A HAJ, NINCS TÖBBÉ KOPASZ EMBER

Szenzációt kelt a gyógyfűkivonatam, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy mikép lehessen megátolni a megkopaszodást.

EXIKÁTOR

Felfedeztem és százszoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szűnik a hajhullás, korpaképződés és mindennemű fejbőr-betegség.

1 üveg ára 2 korona 40 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemű illat- és pipereczik-kereskedésben.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza, Király-utca 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: **GÓTH GYULA**, illat- és pipereczikk nagykereskedőnél, Gyulafehérvár-Főtér.

6—20

Videki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl :

Egyedüli készítő és széjelküldési
raktára :

DOBÉ NÁNDOR

uri, női és színházi fodrász
Budapest, Nefelejts-utca 27. sz.